

พุทธวิธีในการแก้ปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕
ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน: กรณีศึกษาการดื่มสุรา

THE BUDDHIST METHOD OF THE SOLUTION ABOUT THE VIOLATION OF THE
5th PRECEPT IN CONTEMPORARY THAI BUDDHIST SOCIETY:A CASE STUDY OF
ALCOHOLIC CONSUMPTION

พระมหาอภิรักษ์ เมธีวโร (มนตรี)^๑

ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์^๒

ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน^๓

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อคือ ๑) เพื่อศึกษาการละเมิดเบญจศีลตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการดื่มสุรา และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีการแก้ปัญหาการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการดื่มสุรา การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่า การละเมิดเบญจศีลคือการล่วงเกินในศีล ๕ ประการ คือ ๑) ได้ล่วงเกินในชีวิตของผู้อื่นให้ถึงแก่ความตาย ๒) ได้ล่วงเกินในทรัพย์สินของผู้อื่นที่เขาหาได้ด้วยความสามารถ ๓) ได้ล่วงเกินในสามีภรรยาผู้อื่น ที่ไม่ใช่สามีภรรยาของตนเอง ๔) ได้ล่วงเกินด้วยการใช้วาจาอันเป็นเท็จหลอกลวงผู้อื่น ๕) ได้ล่วงเกินในการดื่มสุราเมรัยหรือของมึนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท และการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ กรณีการดื่มสุราทำให้เกิดโทษ คือ เป็นเหตุให้เสียทรัพย์สิน เป็นเหตุก่อการทะเลาะวิวาท เป็นเหตุเกิดโรค เป็นเหตุเสียชื่อเสียง เป็นเหตุให้ไม่รู้จักละอาย และทอนกำลังปัญญา

ปัญหาการดื่มสุราในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน คือสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมอันมาจากการดื่มสุราหรือของมึนเมา ในงานสังสรรค์ เข้าสังคม ประเพณีวัฒนธรรม หรือดื่มในช่วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์อันก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ๑) ปัญหาส่วนบุคคลลักษณะบุคคล คือการดื่มสุราไม่เพียงจะทำลายตนเอง แต่ยังทำลายความสัมพันธ์ในครอบครัวด้วย ๒) ปัญหาการรับผิดชอบครอบครัว คือผู้นำในครอบครัวขาดความรับผิดชอบ เพราะดื่มสุรา ๓) ปัญหาสังคมโดยรวม คือการดื่มสุรา ก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข, ก่ออาชญากรรม, รัฐบาลเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วยและค่าใช้จ่ายเพื่อป้องกันภัยที่เกิดจากสุรา ส่วนสาเหตุของปัญหาการดื่มสุราในสังคมชาว

^๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

^๒ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

^๓ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พุทธไทยปัจจุบัน เช่น อยากรู้ อยากรอง, สังสรรค์ในงานต่าง ๆ, ผิดหวังจากความรัก, เลียนแบบคนในครอบครัว, แสดงความเป็นชาย ในส่วนผลกระทบจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยในปัจจุบันมี ๓ ด้าน (๑) ผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น เป็นโรคตับแข็ง โรคมะเร็ง โรงพินสุราเรื้อรัง (๒) ผลกระทบต่อสังคม ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น อุบัติเหตุ และความรุนแรงทางเพศ (๓) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลมีภาระรายจ่ายในการดูแล ผู้ป่วยติดสุรา และทำให้สูญเสียเงินจำนวนมาก เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าสูญเสียผลิตผลในการทำงาน ค่าฟ้องร้องคดี เสียทรัพย์สินจากอุบัติเหตุจากราจร

แนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีในการแก้ไขปัญหาการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน กรณีศึกษาการดื่มสุราพบว่า หลักสัมมาทิฐิ ที่ก่อให้เกิดกุศล เจตนาในการรักษาเบญจศีลได้ โดยมี ๒ อย่างคือ (๑) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เบญจศีลข้อที่ ๕ คือ งดเว้นจากการดื่มสุรา, อบายมุข ๖ หลักเลี้ยงหนทางที่ทำให้เกิดความเสื่อม, กัลยาณมิตร คือ คบคนดี, ทิศ ๖ คือ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเรา (๒) ปัจจัยภายใน ได้แก่ โยนิโสมนสิการ คือ การทำในใจโดยแยบคาย, ปัญญา คือ ความรอบรู้, สติสัมปชัญญะ คือ ความระลึกได้ และรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่ตลอดเวลา เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาปรับใช้ในการแก้ปัญหการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน: กรณีศึกษาการดื่มสุรา

คำสำคัญ: พุทธวิธี, การละเมิด, เบญจศีล, ชาวพุทธไทยปัจจุบัน, การดื่มสุรา

Abstract

The title of this research has three objects; 1) to study the violation of the five precepts according to Theravā Buddhism 2) to study the problem from the violation of the 5th precept in the Present of Thai Society 3) to study Buddha's method for applying to resolve the problem from the violation of the 5th precept in the Present of Thai Society; a case study of drinking alcohol. This was a qualitative research to collect all data from academic paper, books and In depth Interview.

The result of research was found that the violation of the five precepts as followings; 1) a void from killing 2) a void from stealing 3) avoid from sexual misconduct 4) avoid from false speech 5) avoid from intoxicants causing heedlessness. Downside of the violation of the 5th precept a case study of drinking alcohol is causes a loss of property and scuffle, causes of disease and bad reputation, causes of do not know shame and decrease wisdom.

The problem of drinking alcohol in the present Thai society concerning the drinking alcohol such as the party, wedding, vocation, holiday, and

Songkran festival. This showed problem from drinking alcohol as followings; 1) individual problem consist of characteristics of drunken, to make mischief, to defame, to destroy self-health, , 2) drunken man destroy broken family, harmony, and relationship with other person 3) society problem; drinking alcohol to get accident, to dispute with other person, to do punishment. The government paid very much money for remedy in Thai society. The special problem from drinking alcohol such as experiment to drinking, party, broken hart. The problem of avoid the 5th precept with intoxicants causing heedlessness showed three levels; 1) health effect concerning the body; alcoholism, mental disease, cancer, and other illness, 2) society effect; dispute with other, accident, sexual problem, 3) economy problem; to take care health, criminal law, to paid money from accident.

The Buddha's method for aplyment to resolved the problem from avoid from the intoxicants causing heedlessness in the Present Thai society; a case study of drinking alcohol had found that Right view get wholesome in practice the five precepts have two kinds; 1) external factor; the 5th precept, good friend, avoid from intoxicants causing heedlessness, six directions, internal factor; systematic attention, analytical thinking, knowledge of wisdom, mindfulness and clear comprehension. This Dhamma develop the life quality and resolved this problem for get happiness.

Keyword: The Buddhist Method, Violation, The 5th Precept, Contemporary Thai Buddhist Society ,Alcoholic Consumption

๑. บทนำ

การมีศีลได้ชื่อว่าเป็นรากฐานของความดี ในทางพระพุทธศาสนาการมีศีลถือว่าเป็นสิ่งที่ทำให้คนเป็นคน ไม่เป็นสัตว์ ด้วยการทำร้ายกัน เว้นการลัก การปล้น การฉ้อโกงกัน เว้นการทำผิดทางเพศโดยการละเมิดสิทธิของผู้เป็นเจ้าของ เว้นการพูดปดหลอกลวงกันไม่มีความจริงใจต่อกัน เว้นการดื่มของมึนเมาเสพของเสพติด สิ่งเหล่านี้คือศีล ๕ การเว้นดังกล่าวนี้ เรียกว่าศีล ซึ่งแปลว่า ปกติธรรมดาและตามปกติธรรมดาคนทั่วไปก็ไม่ได้ฆ่าเขา ลักเขา เป็นต้น ศีล ดังกล่าวนี้อีกก่อน ดั่งนั้นศีลเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมสงบอยู่เย็นเป็นสุขเกื้อกูลต่อกัน^๔

สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ศีลธรรมของประชาชนเสื่อมทรามลงก็คือ ความกดดันทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุจากการเอาไรต์เอาเปรียบกันในสังคม เกิดระบบการแข่งขัน ทำให้ค่านิยม

^๔ สมเด็จพระญาณวโรดม, **แผนชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

ที่ตีงามต่างๆ และความเชื่อเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากสังคมที่เคยยกย่องคนประพหุติดีประพหุติชอบก็กลับมายกย่องบุคคลที่มีทรัพย์สินสมบัติ หรือเงินแทน มีการเบียดเบียนกันทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมไปถึงการทุจริตคดโกงกัน ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเสื่อมด้านศีลธรรมของบุคคล และแผ่ขยายไปถึงเยาวชนด้วย เพราะว่า ประเทศชาติจะก้าวหน้าหรือพัฒนาไปได้ก็ขึ้นอยู่กับ การประพหุติปฏิบัติของคนในชาติเป็นสำคัญ ถูกต้อง และปฏิบัติตามหลักการของศาสนานั้นๆ ตามหลักพระพุทธศาสนาถือว่า ศีลนั้นเป็นข้อปฏิบัติขั้นเริ่มแรกสุดที่มุ่งไปที่ความประพหุติพื้นฐาน โดยเน้น การละเว้นความชั่วต่างๆ^๕

การตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ซึ่งจากเดิมอาจเป็นการตีมเพื่อเป็นยา มาเป็นการเข้าสมาคม และกลายมาเป็นค่านิยม การตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติในสังคมและเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในปัจจุบัน^๖ ผลกระทบที่เกิดจากการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แพทย์หญิงหทัยชนนี บุญเจริญ กล่าววว่า ผลกระทบที่เกิดจากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ คืออารมณ์และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจและการควบคุมตัวเองไม่ดี มีปัญหาการนอน โดยเฉพาะภายหลังการตีมเหล้ามีพฤติกรรมหรือสภาพจิตใจเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เหมาะสม เช่น มีพฤติกรรมทางเพศหรือก้าวร้าวอย่างไม่เหมาะสม อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย การตัดสินใจไม่ดี ไม่สามารถเข้าสังคมหรือทำงานได้^๗

ดังนั้นผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาพุทธวิธีในการแก้ปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการตีมสุรา เพื่อจะศึกษาการละเมิดเบญจศีลตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเถรวาท และแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีการแก้ไขปัญหาการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ : กรณีศึกษาการตีมสุราในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบันเพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๒.๑ เพื่อศึกษาการละเมิดเบญจศีลตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการตีมสุรา
- ๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีการแก้ไขปัญหาการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการตีมสุรา

^๕ พระศรีวิสุทธิโมลี, พุทธธรรม, รายงานการวิจัย, (สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๔), หน้า ๑๗๓-๑๗๔.

^๖ ดร.เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟูและคณะ, “สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภาคกลาง ปี ๒๕๕๘”, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ๒๕๕๘), หน้า ๓.

^๗ นายสุทธิรักษ์ ไชยรักษ์และคณะ, พฤติกรรมการตีมสุราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา ๒๕๕๑, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๑), หน้า ๑-๒.

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documents) และเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอน คือ ๑) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับงานวิจัยคือการละเมิดศีล ๕ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท, ปัญหาและแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีการแก้ปัญหาการดื่มสุราในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน ๒) จัดทำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและโครงสร้าง ๓) นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชากรกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ในเขตเทศบาลตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๕ รูป/คน ๔) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาวิเคราะห์ ๕) สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะนำเสนอผลการศึกษา

๔. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พุทธวิธีในการแก้ปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน: กรณีศึกษาการดื่มสุรา ผลการศึกษาพบว่า

๑. ศีล หมายถึง ความประพฤติที่ดั่งงามทั้งกายและวาจา เป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม มิให้ไปในทางทุจริต เช่น ศีลสำหรับฆราวาสหรือคฤหัสถ์ มีศีล ๕ และศีลสำหรับบรรพชิตหรือนักบวช มีศีล ๑๐, ๒๒๗, ๓๑๑ โดยจุดมุ่งหมายของเบญจศีล เป็นการปฏิบัติเพื่อฝึกฝนตนเองให้เกิด ความเจริญงอกงามยิ่งขึ้น จนถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา อานิสงส์ของเบญจศีล ได้แก่ ๑) เป็นผู้มีความอายุนาน ๒) มีโภคทรัพย์สมบัติอันมาก ๓) มีครอบครัวที่สมบูรณ์ ๔) เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ ๕) เป็นผู้มีความดีในการดำรงชีวิตเป็นอยู่ การละเมิดเบญจศีลคือการล่วงเกินในศีล ๕ ประการ คือ ๑) ได้ล่วงเกินในชีวิตของผู้อื่นให้ถึงแก่ความตาย ๒) ได้ล่วงเกินในทรัพย์สินของผู้อื่นที่เขาหามาได้ด้วยความบริสุทธิ์ ๓) ได้ล่วงเกินในสามีภรรยาผู้อื่น ที่ไม่ใช่สามีภรรยาของตนเอง ๔) ได้ล่วงเกินด้วยการใช้วาจาอันเป็นเท็จหลอกลวงผู้อื่น ๕) ได้ล่วงเกินในการดื่มสุราเมรัยหรือของมึนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท และการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ กรณีการดื่มสุราทำให้เกิดโทษ คือ เป็นเหตุให้เสียทรัพย์ เป็นเหตุก่อการทะเลาะวิวาท เป็นเหตุเกิดโรค เป็นเหตุเสียชื่อเสียง เป็นเหตุให้ไม่รู้จักระอาย และทอนกำลังปัญญา หลักธรรมเพื่อแก้ไขปัญหจากการละเมิดเบญจศีล คือ ๑) กายทุจริต ๒) วาจทุจริต ๓) มโนทุจริต

๒. ปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการดื่มสุรา พบว่า สุรา ในพระพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทคือ ๑) สุรา ๒) เมรัย น้ำเมาที่ได้จากการหมักดอง ๓) มัชชะ ของมึนเมา สุรา โดยทั่วไป แบ่งออกเป็น ๒ คือ ๑) สุรากลั่น ๒) สุราไม่กลั่น สุราที่จัดเข้าในข้อห้ามเบญจศีลข้อที่ ๕ อันได้แก่ เหล้า ร่ม เบียร์ หงส์ทอง สาโท บรันดี ไวน์ ปรากฏประวัติความเป็นมาของสุรา มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล คือนายพรานป่าพบนมไม้ใหญ่มีโพรงเป็นแอ่ง นายพรานจึงตั้งมาดื่มเกิดความเมา สุราออกฤทธิ์ทำลายตั้งแต่อวัยวะแรกที่สัมผัสจนตลอดตามเส้นทางเดินของสุราที่ผ่านเข้าไปสู่ร่างกาย คือ เกิดโรค ทำลายความสัมพันธ์ของครอบครัว

ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่สุขภาพร่างกาย จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ในเขตเทศบาลตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมาพบว่า สาเหตุของปัญหาการดื่มสุราในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน คือ อยากรู้ อยากรอง การเข้าสังคม เลียนแบบคนในครอบครัว ความเครียดจากปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น ผลกระทบจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ มีดังนี้ ๑)ผลกระทบต่อสุขภาพ คือทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคต่างๆเช่น โรคตับแข็ง โรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น, ๒) ผลกระทบต่อสังคม คือ ทำให้เกิดอาชญากรรม ทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ ความรุนแรงทางเพศ ๓)ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ทำให้ทางรัฐบาลมีภาระรายจ่ายในการดูแล บำบัด ผู้ป่วยติดสุราเพิ่มมากขึ้น

๓.แนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีการแก้ไขปัญหาการละเมิดเบญจศีลข้อที่๕ ในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน : กรณีศึกษาการดื่มสุรา พบว่าหลักพุทธธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้คือหลักสัมมาทิฐิ ที่ก่อให้เกิดกุศล เจตนาในการรักษาเบญจศีลได้ โดยมี ๒ อย่างคือ (๑) ปัจจกายนอกได้แก่ เบญจศีลข้อที่ ๕ , กัลยาณมิตรและ ทิศ ๖ (๒) ปัจจกายใน ได้แก่ โยนิโสมนสิการ คือ การทำในใจโดยแยบคาย,ปัญญา คือ ความรอบรู้และสติสัมปชัญญะ คือ ความระลึกได้ และรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่ตลอดเวลา โดยใช้แนวทางในการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ ๔ การแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวพุทธไทยในสังคมปัจจุบันโดยภาครัฐ คือ โรงพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขโดยทางโรงพยาบาลมีวิธีบำบัดดูแลผู้ป่วยติดสุรา แนวทางการประยุกต์ใช้พุทธวิธีในการแก้ปัญหาการดื่มสุราในสังคมชาวพุทธไทยปัจจุบัน โดยมีปัจจกายนอกซึ่งเป็นแนวทางที่จะประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำไปใช้แก้ปัญหการดื่มสุรา อันได้แก่ เบญจศีลข้อที่ ๕, อบายมุข ๖, กัลยาณมิตร, ทิศ ๖ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ดื่มสุราได้นำหลักธรรมไปปฏิบัติและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราต่อไป และปัจจกายใน ได้แก่ โยนิโสมนสิการ,ปัญญา, สติสัมปชัญญะ ซึ่งจะทำให้ผู้ดื่มสุราได้มีสติ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ จนเกิดปัญญาที่ถูกต้องตามหลักสัมมาทิฐิ

๕. ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

- ๑) กระทรวงสาธารณสุข ควรหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในเยาวชน
- ๒) คณะสงฆ์ควรจัดหลักสูตรกิจกรรมที่สร้างกระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการของผู้บำบัดสุรา

๕.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษาวิธีการบำบัดผู้ป่วยติดสุราในทางพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ๒) ควรศึกษาทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดนครราชสีมาที่มีต่อการดื่มสุรา

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สมเด็จพระญาณวโรดม. **แผนชีวิต.** กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระศรีวิสุทธิโมลี, พุทธธรรม. **รายงานการวิจัย.** สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ๒๕๒๔.

ดร.เนื้อแพร เล็กเฟื่องฟูและคณะ. **สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภาคกลาง ปี**

๒๕๕๘. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ๒๕๕๘.

นายสุทธิรักษ์ ไชยรักษ์และคณะ. **พฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**
ปีการศึกษา ๒๕๕๑. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๑.